

ת"פ 17170/06/18 - מדינת ישראל נגד ב א

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 17170-06-18 מדינת ישראל נ' א

לפני כבוד השופט אביחי דורון
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ב א (אחר/נוסף)

הנאשמים

גזר דין

במסגרת הסדר טיעון שבין הצדדים הודה הנאשם בכתב אישום מתוקן בן שני אישומים, ממנו עולה כי ביום 2.6.18, במהלך נסיעה עם אשתו (להלן - המתלוננת) ובנוכחות בתם בת השלוש, פרץ ויכוח בין הצדדים במהלכו סטר הנאשם למתלוננת וכתוצאה מכך החלה המתלוננת מדממת משפתיה ומאפה. עוד הודה הנאשם כי כחצי שנה קודם לכן סטר למתלוננת בעודם בביתם.

הנאשם הודה כאמור והורשע בשתי עבירות של תקיפת בת זוג, מתוכן אחת שגרמה חבלה של ממש, לפי סעיפים 382 (ג) ו-382(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

הסדר הטיעון בין הצדדים לא כלל הסכמה עונשית והצדדים טענו לעונש באופן חופשי.

במסגרת ההסדר נשלח הנאשם לשירות המבחן להכנת תסקיר אודותיו ואף נשלח לממונה על עבודות השירות אשר מצא כי הנאשם מתאים לריצוי מאסר בעבודות שירות.

טיעוני הצדדים:

טיעוני המאשימה:

המאשימה מיקדה טיעוניה בערכים המוגנים בהם פגע הנאשם, בהם שלמות גופה של המתלוננת וזכותה לבטחון אישי.

המאשימה מצאה חומרה בכך שהעבירות בוצעו הן במקום ציבורי, והן בביתם של הזוג, מקום מבטחה ובטחונה של

האשה.

לטעמה של המאשימה מתחם העונש בעבירות דנן נע בין ארבעה חודשי מאסר שיכול יבוצעו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל, וביקשה למקם את הנאשם בתחתית המתחם נוכח היעדר עבר פלילי, ולגזור עליו עונש של 5 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, ככל שהנאשם ימצא מתאים לכך, זאת בנוסף לענישה נלווית של מאסר על תנאי וקנס.

טיעוני ב"כ הנאשם:

הסנגור מיקד טיעונו בנתונים העולים מתסקירי שירות המבחן (ייסקרו בהמשך) שניתנו בעניינו של הנאשם, בהעדר עבר פלילי לנאשם ובמיוחד בהליך השיקום שעבר הנאשם במסגרתו.

הסנגור ביקש לקבל את המלצת שירות המבחן לגזור על הנאשם שירות לתועלת הציבור, צו מבחן ומאסר מותנה, ועתר להימנע מהטלת מאסר בעבודות שירות על הנאשם לאור הנימוקים שעלו בתסקירים, במרכזם הפגיעה בעבודתו של הנאשם כנהג הובלות במשאית כבדה, אותה רכש לאחרונה, כשעבודתו משמשת לתשלום החוב שנטל על עצמו עבור רכישתה ומשמעות הטלת מאסר בעבודות שירות הפסקת עבודתו והתרסקות כלכלית של המשפחה.

תסקירי שירות המבחן:

בשלושה תסקירים שהוציא אודות הנאשם גולל שירות המבחן את חיו של הנאשם והתמקד ביחסים בינו לבין המתלוננת עמה גם שוחח, תוך שאיבת מידע מעובדת סוציאלית במרכז לאלימות במשפחה בבית חנינא.

לאורך ההליך שולב הנאשם בהליך טיפולי במרכז שבבית חנינא שם היה שותף ל- 28 פגישות טיפוליות, במהלך עברה התייחסותו לאירועים מנטילת אחריות מחד וקושי בתובנה למניעיו וחומרת התנהגותו, מאידך, להפנמה טובה ותובנה אליהם.

בכל תסקיריו ביטא שירות המבחן את עמדת המתלוננת, אשר הצהירה כי בתלונתה למשטרה ביקשה להציב גבולות בפני הנאשם, אך תיארה את יחסיה עם הנאשם כמערכת יחסים תקינה ללא אלימות וללא חשש מפניו של הנאשם, כשההליך השיפוטי היווה גורם משנה ומשפר ביחסים ובעיקר ההליך הטיפולי שעבר הנאשם במרכז למניעת אלימות במשפחה, איתו שיתף הנאשם פעולה באופן מלא ואף הביע נכונות להמשיך בו לאחר סיום ההליך המשפטי בעניינו.

על רקע כל אלה המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש של שירות לתועלת הציבור בהיקף של 150 שעות, מאסר מותנה ומבחן לשנה במהלכו ימשיך הנאשם בטיפול על פי המלצת המרכז בהסכמתו ונכונותו של הנאשם.

עבירות האלימות במשפחה הן עבירות שהדרך להתמודד איתן משולבת. אין ספק שטיפול מוצלח מהווה מנוף רב ערך להתמודדות עם בעיית אלימות באופן יסודי, בהיותו נוגע בשורשי הבעיה, בין האישית ובין הזוגית, ובמקרים רבים מונע הישנות ביצוע העבירות.

יחד עם זאת, מתן מענה משפטי חריף בדמות ענישה כבדה מהווה מסר ציבורי חשוב, שגם אם אין בו בכל המקרים כדי למנוע הישנות הוא "צובע" את תחום העבירות הנ"ל בצבע של חוסר סובלנות ציבורית לביצוען ומתייג אותן כנושא שהחברה והציבור שמו להם למטרה להילחם בו מלחמת חורמה.

אשר על כן עומדת לפני בית המשפט דילמה.

ישנם מקרים - והמקרה דנן ביניהם - שענישה מחמירה יתכן וכבר אינה דרושה לצורך מניעת ההישנות במקרה ספציפי היות שמירב הפרמטרים המונחים לפני בית המשפט מאותתים כי הטיפול שניתן באותו מקרה לבעיית האלימות היה נכון ויסודי. ניתן אף לומר כי ענישה מחמירה עלולה אפילו לפגוע לא רק בנאשם אלא גם במשק הבית המשותף ובגררא גם במתלוננת ואולי גם להשיג חזרה חלק מההישגים שהטיפול הביא להם.

מאידך, כל ענישה ספציפית, במיוחד כזו המקלה עם הנאשם, מהווה גם חלק מרקמת ענישה כללית בתחום פלוני, ו"נספרת" כאבן דרך נוספת במסלול של "התייחסות מקלה" של בתי המשפט במענה לתופעה הציבורית הכללית.

לא ניתן להתעלם מתופעה זו או להקל בה ראש, בעיקר כאשר אלו הנשענים על הענישה המקלה במקרה פלוני כראיה תומכת לעתירתם - במקרה אחר - לענישה מקלה גם באותו מקרה, מציגים אותה ככזה ראה וקדש תוך התמקדות ב"כותרת" והתעלמות מהתוכן והנסיבות שעמדו בבסיסה.

דרוש אפוא איזון בין ה"צדק הספציפי" כלפי הנאשם (אולי אף כלפי המתלוננת) לבין ה"צדק הציבורי" שכל גזר דין צריך לבטא.

גם כללי הענישה מכוח תיקון 113 לחוק העונשין מבטאים גישה זו, היות שהם מבוססים בעיקרם על עקרון התגמול וההלימה, אך נותנים ביטוי גם לשיקום כאלמנט המאפשר לחרוג במקרה פלוני ממתחם ענישה כללי שיש לנקוב בו על בסיס מהות העבירה וזהות נסיבותיה.

אין בדברים אלה כדי להמעיט מעוצמת התופעה שתוארה לעיל והשלכותיה על המדרון החלקלק של הידרדרות ההרתעה הציבורית.

מן הכלל אל הפרט:

כאשר אני שוקל את דינו של הנאשם אני לוקח בחשבון לקולא את הנסיבות הבאות:

- חרטתו של הנאשם
- לקיחת אחריות והפנמה של הסיבות בעטיין עבר את עבירותיו.
- הודייתו המהירה כביטוי לאלה.
- הטיפול אותו עבר הנאשם ומשמעותו להמשך חייו ויחסיו עם המתלוננת
- מעצר הבית הממושך שהנאשם היה נתון בו.
- עמדת המתלוננת באשר לשיפור הניכר ביחסים בינה לבין הנאשם
- הנזק שעלול להיגרם לתא המשפחתי מענישה מחמירה.

לחומרא אני לוקח בחשבון את העובדה שהנאשם היכה את אשתו בשני מועדים שונים, ואין מדובר בהתנהגות חד פעמית, אלא בהתנהגות שמונעת מתחושת היתר וחופש לעשותה. עוד אקח בחשבון את היעדר ההרתעה הפנימית שנוכחות הבת הקטנה במקרה הראשון היתה צריכה לייצר ולא סייעה, וכמובן את המשקל הרב שיש לתת לאלימות בתוך המשפחה המבחין אותה מאלימות גרידא לחומרא (ר' רע"פ 6577/09 צמח נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] :20.8.2009):

"עבירות האלימות והאיומים ככלל, וכנגד בנות זוג בפרט, הפכו זה מכבר לרעה חולה אשר בתי המשפט מצווים להיאבק בה. נכון הוא אומנם כי אין בכך כדי 'להוציא' את נסיבותיו האישיות של הנאשם הקונקרטי מן המשוואה ואולם דורש הדבר מתן משנה תוקף לאותם אינטרסים של גמול ושל הרתעה, הן של העבריין עצמו והן של עבריינים בכוח".

במסגרת האיזון הנדרש דנן, קובע כי מתחם העונש בהינתן העבירה ונסיבותיה, הינו כאמור בדברי ב"כ המאשימה, דהיינו בין 4 חודשי מאסר שאפשר וירוצו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

אולם נוכח השיקום שעבר הנאשם אני סבור שניתן לחרוג ממתחם הענישה שקבעתי.

על יסוד אלה אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 60 ימי מאסר שירוצו בעבודות שירות, בניכוי ימי מעצרו של הנאשם בין יום 5.6.18 ועד ליום 3.7.18, עבודות השירות ירוצו במנהל קהילתי תלפיות, שלוחת ארמון הנציב. כתובת: עולי הגרדום 13, ירושלים. מועד תחילת ריצוי עמוד 4

העונש מיום 26.04.20.

2. מאסר למשך ששה חודשים ואולם הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור כל עבירת אלימות לרבות איומים כלפי בת זוג בתוך 3 שנים מהיום.
3. צו מבחן למשך שנה, הנאשם יהא בפיקוח שירות המבחן.
4. אני מחייב את הנאשם להצהיר כי אם יעבור בתוך שנה מהיום עבירת אלימות לרבות איומים כלפי בת זוג ישלם סך 5000 ₪. יסרב להצהיר יאסר למשך 10 ימים.
5. הצהרת הנאשם נרשמה לפני.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים

ניתן היום, י"א שבט תש"פ, 06 פברואר 2020, בהעדר הצדדים.